

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci stěžovatele: **Děti Země – Centrum pro podporu občanů**, organizační jednotka občanského sdružení Děti Země, se sídlem v Plzni, Tylova 23, zast. JUDr. Ondřejem Tošnerem, advokátem se sídlem v Praze 2, Slavíkova 1568/23, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem v Brně, Žerotínovo nám. 3/5, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 5. 2006, č. j. 30 Ca 86/2006 – 13,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 5. 2006, č. j. 30 Ca 86/2006 – 13 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 26. 5. 2006, č. j. 30 Ca 86/2006 – 13, byla odmítnuta žaloba, kterou se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 7. 3. 2006, č. j. JMK 25956/2006, kterým bylo jako nepřípustné zamítnuto jeho odvolání proti kolaudačnímu rozhodnutí Městského úřadu Pohořelice (dále jen „městský úřad“) ze dne 30. 12. 2005, č. j. výst. 967/2005-Dv, jímž bylo společnosti Sušárna Pohořelice, s. r. o. povoleno užívání stavby „Farma pro chov brojlerů – hala č. 3 a 4“ v k. ú. M. Krajský soud v odůvodnění usnesení uvedl, že nejprve zkoumal, zda jsou dány veškeré podmínky řízení a dospěl k závěru, že tomu tak není. Definice okruhu účastníků kolaudačního řízení obsažená v ust. § 78 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „stavební zákon“) je taxativní a je speciální úpravou ve vztahu k úpravě účastenství uvedené v ust. § 14 odst. 1

zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“). Dále poukázal na to, že otázku účastenství ekologického občanského sdružení v kolaudačním řízení již řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 12. 2004, č. j. 7 As 29/2003 - 78, z něhož ocitoval podstatnou část odůvodnění. Z uvedeného podle názoru krajského soudu vyplývá, že žalobu podala osoba k tomu zjevně neoprávněná, a stěžovatel proto není aktivně legitimován k podání žaloby na základě ustanovení § 65 odst. 2, resp. 1 s. ř. s. Nakonec krajský soud poukázal na to, že obdobný názor pokud jde o odmítnutí žaloby pro její podání osobou k tomu zjevně neoprávněnou zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku zveřejněném pod č. 806/2006 Sb. rozhodnutí NSS (Sbírka č. 4/2006 str. 287).

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. V kasační stížnosti označil za nepravdivý závěr krajského soudu, že stavební zákon (ust. § 78) je vůči zákonu č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) zvláštním právním předpisem. Vztah těchto dvou zákonů je přesně opačný, což je upraveno v ust. § 90 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny a podle zásady lex specialis derogat generali má tedy zákon o ochraně přírody a krajiny včetně ustanovení umožňujícího účast občanských sdružení ve správních řízeních, v nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny, nutně přednost před ustanovením § 78 stavebního zákona. V této souvislosti stěžovatel také namítal, že na význam ustanovení § 90 zákona o ochraně přírody a krajiny upozorňoval již v žalobě, nicméně krajský soud se s tímto argumentem nijak nevypořádal. Navrhl proto zrušení napadeného usnesení též pro nepřezkoumatelnost. Dále stěžovatel namítal, že odmítnutí žaloby bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky a poukázal na to, že dne 4. 10. 2004 vstoupila pro Českou republiku v platnost Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“). V této souvislosti připomněl, že aktivní legitimace na základě Aarhuské úmluvy je nezávislá na účasti ve správním řízení, a proto skutečnost, zda byl či nebyl účastníkem správního řízení, je pro jeho aktivní žalobní legitimaci nerozhodná. Stěžovatel dále uvedl, že již v žalobě upozornil na význam Aarhuské úmluvy, nicméně krajský soud se s tímto argumentem opět nijak nevypořádal, což je důvodem pro zrušení napadeného usnesení pro nepřezkoumatelnost. Stěžovatel také poukázal na to, že v popisu věci na začátku odůvodnění krajský soud uvedl, že „rozhodnutím bylo jako nepřípustné zamítnuto odvolání žalobce podle ust. § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, přičemž nechal zcela bez povšimnutí, že správní orgán rozhodoval podle zákona, který k danému řízení vůbec nepřísluší. Kolaudační řízení bylo totiž zahájeno před 1. 1. 2006, přičemž podle ust. § 179 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. se řízení, která nebyla pravomocně skončena před účinností tohoto zákona, dokončí podle dosavadních předpisů. Proto stěžovatel navrhl zrušení napadeného usnesení též pro zmatečnost. Ze všech uvedených důvodů pak navrhl zrušení napadeného usnesení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud považuje především za nezbytné zdůraznit, že odmítl-li krajský soud žalobu a nezabýval-li se jí věcně, přezkoumává Nejvyšší správní soud v kasačním řízení jen to, zda krajský soud správně posoudil nesplnění procesních podmínek, a to podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., ale nikoliv již z dalších důvodů uvedených

stěžovatelem v kasační stížnosti, jak již bylo tímto soudem judikováno v rozsudku ze dne 5. 1. 2006 č. j. 2 As 45/2005 - 65. Rovněž v souvislosti s citovaným ustanovením vyslovil Nejvyšší správní soud názor, že je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Asz 33/2004 - 98).

V daném případě podal stěžovatel odvolání proti kolaudačnímu rozhodnutí vydanému Městským úřadem Pohořelice dne 30. 12. 2005 č. j. výst. 967/2005-DV a krajský úřad toto odvolání zamítl jako nepřípustné s odůvodněním, že stěžovatel nebyl, a ani de iure nemohl být, účastníkem předmětného kolaudačního řízení, a právo podat řádné odvolání mu tedy nepříslušelo.

Krajský soud v dané věc učinil závěr, že stěžovatel nemá žalobní legitimaci podle ustanovení § 65 odst. 2, resp. odst. 1, s. ř. s. Tento jeho závěr je však nepřezkoumatelný jak také důvodně namítal stěžovatel v kasační stížnosti. Toto v podstatě lakonické konstatování krajského soudu totiž není nijak odůvodněno, protože jím citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, č. j. 7 As 29/2003 - 78, řešil okruh účastníků kolaudačního řízení v rámci meritorního přezkoumání napadeného správního rozhodnutí a nikoliv ve vztahu k žalobní legitimaci. Navíc krajský soud vůbec nerefletoval skutečnost, že ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. vymezuje jiný okruh subjektů, jímž svědčí aktivní žalobní legitimace, než jak je vymezen v odst. 2 citovaného ustanovení. Podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. musí být žalobce osobou, které se rozhodnutí přímo dotýká, tzn., že jeho práva byla správním rozhodnutím založena, změněna ap., zatímco podle odst. 2 citovaného ustanovení svědčí žalobní legitimace i tzv. zájemníkovi, který je pouze dotčen v právu chráněných zájmech (nepřímo). Krajský soud sice tvrdí, že zkoumal podmínky řízení, ale v podstatě se zabýval otázkou účastenství stěžovatele ve správním řízení a poté učinil závěr o neexistenci jeho aktivní legitimace k podání žaloby, přičemž zcela ponechal bez povšimnutí, že je zde napadené rozhodnutí krajského úřadu o odvolání stěžovatele. Napadené usnesení tak zcela postrádá jakoukoliv argumentaci, z níž by bylo zřejmé posouzení věci krajským soudem po právní stránce. V této souvislosti je třeba zmínit ustanovení § 157 odst. 2 věta druhá o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., které stanoví, že soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé.

Odvolával-li se krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení na obdobný názor, pokud jde o odmítnutí žaloby pro její podání osobou k tomu zjevně neoprávněnou, který zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 3. 2005, č. j. 2 As 1/2005 - 62, je nutno k tomu uvést, že v této věci byl posuzován jiný skutkový stav, protože žalobkyně nevyčerpala řádné opravné prostředky proti vydanému kolaudačnímu rozhodnutí. Zcela bez povšimnutí však krajský soud ponechal rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004 - 59, (publikovaný ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 1043/2007), v němž je vysloveno, že „odmítnutí návrhu proto, že byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou /§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s./, lze vyhradit pouze případům nedostatku procesní legitimace a jen zcela zjevným nedostatkům legitimace hmotné, zjiitelným bez pochyb okamžitě, zpravidla již z návrhu samotného. Pokud tomu tak není, musí soud návrh věcně projednat; vyjde-li v této fázi nedostatek aktivní legitimace najevo, rozhodne o věci rozsudkem. Neučiní-li tak, postupuje v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a zatěžuje řízení jinou vadou, která mohla mít za následek

nezákonné rozhodnutí o věci samé /§ 103 odst. 1 písm. d) a § 109 odst. 3 věta za středníkem s. ř. s./“.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. O věci bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je krajský soud názorem vysloveným v tomto rozsudku vázán.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu